

Advies van het Comité van de Regio's over de Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's „Witboek over diensten van algemeen belang”

(2005/C 164/06)

HET COMITÉ VAN DE REGIO'S,

Gezien de Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's „Witboek over diensten van algemeen belang” (COM(2004) 374 def.),

Gezien het besluit van de Commissie op 13 mei 2004 om het Comité van de Regio's, overeenkomstig artikel 265, lid 1, van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, over dit onderwerp te raadplegen,

Gezien het besluit van de voorzitter van het Comité van de Regio's op 5 april 2004 om zijn commissie „Economisch en Sociaal beleid” met de voorbereiding van dit advies te belasten,

Gezien artikel 16 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap houdende bepalingen inzake diensten van algemeen economisch belang, alsook de artikelen 2, 5, 73, 81, 86, 87, 88 en 295 van dat verdrag,

Gezien artikel 36 van het Europees Handvest van grondrechten houdende bepalingen inzake de toegang tot diensten van algemeen economisch belang,

Gezien artikel III-122 van het op 29 oktober 2004 door de staatshoofden en regeringsleiders goedgekeurde Verdrag tot vaststelling van een Grondwet voor Europa,

Gezien zijn advies over het Groenboek over diensten van algemeen belang (CdR 149/2003 fin ⁽¹⁾),

Gezien zijn advies over de Mededeling van de Commissie over diensten van algemeen belang in Europa (CdR 470/2000 fin ⁽²⁾),

Gezien zijn advies over het „Ontwerpbesluit van de Commissie betreffende de toepassing van de bepalingen van artikel 86 van het EG-Verdrag inzake staatssteun in de vorm van compensatie voor overheidsdiensten, alsmede betreffende een ontwerprichtlijn tot wijziging van Richtlijn 80/723/EEG van de Commissie betreffende de doorzichtigheid in de financiële betrekkingen tussen lidstaten en openbare bedrijven en een ontwerp voor de communautaire inpassing van staatssteun in de vorm van compensatie voor overheidsdiensten” (CdR 155/2004 ⁽³⁾),

Gezien zijn advies over het „Voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad betreffende diensten op de interne markt” (CdR 154/2004 ⁽⁴⁾),

Gezien zijn advies over het Groenboek van de Commissie over publiek-private samenwerking en het Gemeenschapsrecht inzake overheidsopdrachten en concessieovereenkomsten (CdR 239/2004),

Gezien het op 8 december 2004 door zijn commissie „Economisch en sociaal beleid” goedgekeurde ontwerpadvies (CdR 327/2004 rev.1) (rapporteur: de heer **Martini**, voorzitter van de regio Toscane, IT-PSE),

heeft tijdens zijn 58e zitting op 23 en 24 februari 2005 (vergadering van 23 februari) onderstaand advies uitgebracht.

1. Standpunten

Inleiding

1.1 In onderhavig Witboek over diensten van algemeen belang, waaraan een brede discussie is voorafgegaan en dat mede met de uitgebreide hulp van het Comité van de Regio's (hierna: het Comité), samen met de lokale overheden, tot stand is gebracht, worden nauwgezet de hoofdlijnen van het optreden van de Commissie tot eind 2006 aangegeven.

1.2 Het Comité beschouwt dit Witboek als een kans om de discussie over de daarin verwoorde strategieën, voorstellen en verbintenissen voort te zetten. De — vooral lokale en regionale — overheden en de maatschappelijke organisaties moeten daarin vooral over de volgende vraagstukken hun mening kenbaar maken:

— Mede in het licht van de in het Verdrag tot vaststelling van een Grondwet voor Europa (hierna: grondwettelijke verdrag) opgenomen erkenning van de rol van diensten van algemeen belang (hierna: DAB), moet de gulden middenweg worden gevonden tussen algemeen belang en toepassing van de mededingingsregels;

⁽¹⁾ PB C 73 van 23 maart 2004, blz. 7

⁽²⁾ PB C 19 van 22 januari 2002, blz. 8

⁽³⁾ PB C 43 van 18 februari 2005, blz. 13

⁽⁴⁾ PB C 43 van 18 februari 2005, blz. 18

- Er moet een rechtskader voor DAB worden vastgelegd (met name t.a.v. de rol van de overheid, de keuze van de beheersvoorwaarden, de garantie van een langetermijnfinanciering, de regelgeving en de evaluatie);
 - In het kader van het overleg n.a.v. het Witboek en het Groenboek moet de inventaris worden opgemaakt van de uitvoering en de gevolgen van de sectorgebonden liberaliseringsrichtlijnen in de sectoren elektronische communicatiemiddelen, postdiensten, elektriciteit- en gasvoorziening, waarbij zonodig een herziening van die richtlijnen kan worden voorbereid;
 - De doelstellingen van algemeen belang moeten op de behoeften van de burgers worden afgestemd, waardoor de sociale en territoriale samenhang en het concurrentievermogen van de Europese economie worden vergroot (strategie van Lissabon). Het Comité betreurt dat de Commissie in haar Mededeling „Samen werken aan werkgelegenheid en groei — een nieuwe start voor de Lissabon-strategie”⁽¹⁾ de follow-up van het Witboek over diensten van algemeen belang niet bovenaan de lijst heeft geplaatst van doelstellingen die in de strategie van Lissabon als eerste moeten worden verwezenlijkt;
 - Er moet een democratisch, pluralistisch en openhartig oordeel worden uitgesproken, ook over controversiële vraagstukken;
 - Er moet voor worden gezorgd dat de regelgeving voor de wereldhandel in diensten de doelstelling van de toegankelijkheid van overheidsdiensten voor alle burgers onverlet laat;
 - Aan de programma's voor internationale samenwerking met de ontwikkelingslanden moet de laatste hand worden gelegd, ook als het gaat om het stimuleren van investeringen in basisdiensten van algemeen belang en de vergroting van de toegankelijkheid van die diensten voor meer burgers.
- en regionale overheden het recht krijgen om zelf uit te maken hoe zij DAB beheren en financieren (die ontwikkelingen worden verwacht vóór juli 2005, waarbij ook een duidelijker onderscheid tussen DAB en DAEB zal worden gemaakt);
 - wordt gesteld dat de doelstellingen en functie van DAB bij conflicten voorrang krijgen boven de mededingingsregels (met de aankondiging van een herziening van de sectorgebonden richtlijnen in 2006);
 - wordt toegezegd dat er voor 2005 een specifieke mededeling over sociale en gezondheidsdiensten zal worden opgesteld;
 - wordt toegezegd dat de procedure voor de beoordeling van de liberalisering zal worden herzien.
 - Afgezien van bovengenoemde grotendeels positieve kanten ervan, vindt het Comité wel dat dit Witboek het bedrijfsleven en degenen die verantwoordelijk zijn voor de verlening van diensten nauwelijks houvast biedt en nog veel te veel in onzekerheid laat. Die onzekerheid
 - is van juridische aard, en betreft de hiërarchie, interpretatie en toepassing van de regels;
 - is van economische aard, en is het gevolg van het feit dat er geen vast kader bestaat voor de langetermijnfinanciering van de investeringen in en de compensaties voor DAB-verplichtingen;
 - heeft te maken met de toepassing van het subsidiariteitsbeginsel en dus met de bevoegd- en verantwoordelijkheden van lokale, regionale en nationale bestuursorganen;
 - is van politieke aard, en houdt verband met de rol van DAB in de eenwording van Europa.

Gerichte opmerkingen over het Witboek

1.3 Het Comité waardeert in dit Witboek dat daarin

- erkenning wordt gegeven aan een gedeelde verantwoordelijkheid tussen Commissie, lokale/regionale overheden en lidstaten;
- wordt ingestemd met artikel III-122 van het grondwettelijk verdrag, omdat DAEB daarmee een rechtsgrondslag krijgen;
- wordt getracht om de rechtszekerheid van de diverse financieringsmethoden van DAB te vergroten doordat de lokale

⁽¹⁾ COM(2005) 24, blz.18

DAB in het institutioneel bestel van Europa

1.4 DAB horen bij het waardestelsel dat ten grondslag ligt aan het bestaan van de EU en het leven in de lidstaten. Kenmerkend daarvoor is een wisselwerking tussen economische en sociale vooruitgang die zo groot is dat hieruit een sociale markteconomie ontstaat en dat de deelname van de burgers aan Europa's economie en samenleving wordt geoptimaliseerd.

1.5 Voor de economische, sociale en territoriale samenhang is het nuttig als DAB worden georganiseerd. Ook vergroten DAB het saamhorigheids- en gemeenschapsgevoel, wordt het algemeen belang van de burgers met DAB gediend, en worden met DAB — ook in het belang van de toekomstige generaties! — de voorwaarden geschapen voor duurzame ontwikkeling.

1.6 De Commissie neemt dan ook terecht stelling in over de status van DAB in EU-verband. Zo wordt een brug geslagen tussen de huidige situatie, waarin het mededingingsbeleid krachtens de verdragen en de jurisprudentie van het Europese Hof van Justitie de hoofdrol speelt, en het nieuwe perspectief van het grondwettelijk verdrag.

1.7 Ook doet de Commissie er goed aan erop te wijzen dat het subsidiariteitsbeginsel moet worden toegepast, met daaruit voortvloeiend de opmerking dat „... *het in de eerste plaats de taak van de relevante nationale, regionale en lokale overheden (blijft) om diensten van algemeen belang te definiëren, te organiseren, te financieren en erop toe te zien*”. Daarnaast moet worden gewezen op de mogelijkheid die de nationale, regionale en lokale overheden hebben om systemen te ontwikkelen en in praktijk te brengen waardoor burgers beter in de gelegenheid worden gesteld, zelf te bepalen van wie een bepaalde dienst wordt afgenomen.

1.8 De Commissie betuigt haar instemming met de wijziging van het huidige artikel 16 (nu: artikel III-122) van het nieuwe grondwettelijk verdrag, volgens welke er, door co-decisie en „*binnen de grenzen van de bevoegdheden van de Unie*”, een Europese wet moet worden uitgevaardigd om aan DAB een ondubbelzinnige rechtsgrondslag te geven. Het Comité staat daarachter: de stemmen van tegenstanders van een algemene kaderwet die nog steeds opgaan, rechtvaardigen niet dat de huidige situatie waarin het Europese Hof van Justitie bij ontstentenis van een wet recht *creëert* in plaats van het *toe te passen*, nog blijft voortduren. In het Witboek staat dat de mogelijkheid om na de benodigde ratificaties van het grondwettelijk verdrag een kaderwet uit te vaardigen, opnieuw moet worden bekeken. Met dat voor ogen zegt de Commissie toe een evaluatieverslag, mogelijkerwijs met voorstellen, te zullen uitbrengen.

1.9 Er bestaat een brede consensus over de noodzaak om de rol van de EU te verduidelijken en transparanter te maken, zonder aan de EU nieuwe bevoegdheden toe te kennen. Die consensus is in het Witboek terug te vinden in de erkenning van de bevoegdheden van de lidstaten en van de lokale overheden bij de verlening van DAB. Daarbij gaat het niet alleen om het recht om zelf een juridische vorm en publiekrechtelijke status voor die DAB te kiezen, maar ook om de privaatrechtelijke status te bepalen van de ondernemingen die met een dienstverlening worden belast.

DAB en het cohesiebeleid

1.10 Universele toegang tot DAB van hoge kwaliteit tegen een redelijke prijs die is berekend op basis van de kosten voor het produceren ervan, is een onontbeerlijk onderdeel van de economische, sociale en territoriale samenhang in de gehele EU, en lokale en regionale overheden zijn de meest aangewezen

instellingen om de behoeften van de burgers te beoordelen en te bepalen wat de op hun grondgebied meest geschikte vormen en structuren voor DAB zijn.

1.11 Verwezenlijking van de doelstelling van territoriale samenhang vooronderstelt echter ook dat de lokale overheidsdiensten en de grote netwerken voor Europa-wijde dienstverlening verder worden ontwikkeld. De structuurfondsen zijn niet uit het Europese cohesiebeleid weg te denken instrumenten die moeten worden hervormd om DAB op de doelstellingen van dat beleid af te stemmen. Daarbij zou de aandacht speciaal moeten uitgaan naar grensoverschrijdende samenwerking en de bevordering van DAB in de LMOE ⁽¹⁾.

DAB en de mededinging

1.12 Het verband tussen de beginselen van de interne markt en DAB ligt gevoelig.

1.13 De betrouwbaarheid van de langetermijnfinanciering van de investeringen in overheidsdiensten en van de verplichtingen van de overheid op dat gebied blijft daarom van cruciaal belang om iedereen, overal in de Europese Unie, toegang tot DAB van hoge kwaliteit te garanderen.

1.14 Het Groenboek is er debet aan dat vooral de positieve kanten van het sectorgebonden liberaliseringsbeleid zijn belicht, alhoewel volgens het Comité onvoldoende aandacht is geschonken aan het evenwicht tussen eerlijke mededinging en DAB.

1.15 De Commissie geeft in dit Witboek onverbloemd toe dat de verenigbaarheid van de internemarkt- en mededingingsregels enerzijds en de werking van DAB anderzijds problematisch blijft. Die erkenning — hoe prijzenswaardig ook — neemt niet weg dat er nog steeds niet helemaal een einde is gemaakt aan het gebrek aan evenwicht tussen de overwegingen van algemeen belang en de mededingingsregels.

1.16 Het uitschrijven van een offerte-aanvraag om een bedrijf uit te kiezen dat met een openbaardienstverplichting wordt belast, is een keuzemogelijkheid en geen verplichting als het erom gaat aan de voorwaarden voor de wettelijkheid van staatssteun in de vorm van compensatie voor overheidsdiensten te voldoen. Het Comité vindt dan ook dat de Commissie, in het licht van de recente rechtspraak waardoor het begrip „rechtstreeks beheer van overheidsdiensten door een territoriale overheid” beduidend is ingeperkt, een wijziging op de wetgeving inzake overheidsopdrachten zou moeten voorstellen, teneinde de definitie van dat begrip op de realiteit van de lokale autonomie af te stemmen.

⁽¹⁾ Landen van Midden- en Oost-Europa

1.17 Het Comité kan zich vinden in de analyse van de Commissie volgens welke de internemarkt doelstellingen verenigbaar zijn met de verdere uitbouw van DAB, maar acht het noodzakelijk dat het concept van de *beïnvloeding van het handelsverkeer* dat, op grond van de artt. 12 en 81 t/m 89 van het EG-Verdrag, bepalend is voor de toepassing van de mededingingsregels op DAB wordt gepreciseerd. Vooralsnog heeft het HJEG zijn goedkeuring gehecht aan zo'n ruime interpretatie van dat concept (te weten: de mogelijke beïnvloeding van het handelsverkeer tussen de lidstaten van de Europese Unie) dat zelfs ondernemingen waaraan een duidelijk omschreven lokale openbaredienstverplichting is opgelegd, onder de bepalingen van artikel 87, lid 1, van het EG-Verdrag kunnen vallen.

Onderscheid tussen DAB en DAEB

1.18 De Commissie zou op korte termijn een voorstel voor een kaderwet moeten voorbereiden met het grondwettelijk verdrag als uitgangspunt, waardoor het mogelijk wordt een aantal gemeenschappelijke positieve beginselen vast te leggen. Voorbeelden daarvan zijn:

- criteria om uit te maken welke DAB wél en welke DAB niet van economische aard zijn,
- de algemene beginselen en verplichtingen die aan DAB verbonden zijn, zoals het universele karakter, de continuïteit, de kwaliteit, doeltreffendheid, en de toegankelijkheid ervan en de bescherming van gebruikers en consumenten,
- criteria om scheefrekening van de handel te beperken,
- het recht van lokale en regionale overheden om zelf DAEB te verlenen, en leidraden voor de financiering,
- regelingen voor de evaluatie ervan.

Dezelfde begrippen hanteren, is van horizontale betekenis voor alle sectoren waarvoor een communautaire regelgeving geldt, maar heeft ook referentiewaarde voor alle sectoren die daarbuiten vallen.

1.19 Die kaderwet is vooral belangrijk, omdat de eerste twee criteria van het Altmark Trans-arrest voor de compensaties voor openbare diensten (te weten: de verplichting om duidelijk te omschrijven met welke openbaredienstverplichting de begunstigde van de steun is belast en de verplichting om de parameters voor de berekening van de compensaties vast te leggen) de lokale en regionale overheden er nu al toe dwingen om openbaredienstcontracten op te stellen. Die poging moet wel leiden tot meer transparantie en tot een grotere democratische

verantwoording bij het beheer van DAEB.

1.20 Er kan geen einde worden gemaakt aan het gebrek aan evenwicht doordat de mededingingsregels automatisch de overhand krijgen, zolang geen duidelijkheid wordt geschapen over het onderscheid tussen DAB en DAEB en zolang de in de verdragen opgenomen definities niet worden aangevuld.

1.21 Net als in zijn advies over het voorstel voor een richtlijn betreffende diensten op de interne markt, dringt het Comité er ook nu weer bij de Commissie op aan om DAB „*uitdrukkelijk van het werkingsgebied van het gehele voorstel, dus niet alleen maar gedeeltelijk, van dat van het oorsprongsbeginsel, uit te sluiten. Zulks om iedere discussie in latere uitvoeringsfasen te vermijden en te voorkomen dat de materie op korte termijn zou moeten worden geharmoniseerd.*” Bovendien is het ermee ingenomen dat de Commissie in haar Mededeling „*Samen werken aan werkgelegenheid en groei — een nieuwe start voor de Lissabon-strategie*” oog blijkt te hebben voor de heersende twijfels over de toepassing van het beginsel van het land van oorsprong in haar voorstel voor een dienstenrichtlijn (!).

1.22 Het verdient lof dat oprecht wordt geprobeerd om een oplossing te vinden voor het probleem van de DAEB enerzijds en de dienstverplichtingen van de overheid anderzijds. Wel verbaast het Comité zich erover dat op het kwartaalprogramma van de Commissie een herzien voorstel voor een verordening van de Raad en het Europees Parlement inzake openbaredienstverplichtingen in het passagiersvervoer over de weg voor december 2004 staat aangekondigd, terwijl het overleg n.a.v. het Witboek over diensten van algemeen belang nog volop aan de gang is.

1.23 In het Witboek wordt echter nog steeds geen precieze definitie van DAB gegeven; het blijft bij de vaststelling dat de levering van goederen en diensten van algemeen belang openbaredienstverplichtingen met zich meebrengt. Daarnaast worden negen leidraden gegeven waarmee een kader wordt geboden voor een evaluatie achteraf, maar zonder dat daarbij het beginsel van mededinging ter discussie wordt gesteld. Anders gezegd is dit Witboek de bevestiging van het wankele evenwicht tussen de waarden die aan DAB ten grondslag liggen en de regels van de mededinging.

1.24 Het is zorgwekkend dat de verlening van DAB die terecht zou moeten worden veilig gesteld, het onderspit delft wegens de tendens om de regels van de interne markt toe te passen. Afgezien van de diensten die de overheden, in het kader van hun taakvervulling, gratis verlenen, kan iedere DAB een economisch aspect hebben.

1.25 Dit alles heeft aanzienlijke gevolgen voor de verantwoordelijkheid die lokale en regionale overheden hebben om zelf DAB te beheren (zelf-bestuur).

(!) COM(2005) 24, blz. 18

1.26 De criteria die vooral moeten worden gehanteerd om een doelmatig onderscheid tussen DAB en DAEB te maken, moeten zijn: waarborging van de grondbeginselen, universele toegankelijkheid, solidariteit en duurzame groei.

DAB, sociale voorzieningen en gezondheidszorg

1.27 De toezegging van de Commissie dat zij voor 2005 een specifieke mededeling over sociale en gezondheidsdiensten van algemeen belang zal uitbrengen om de specifieke kenmerken daarvan, samen met de noodzakelijke moderniseringsmaatregelen, te achterhalen en de huidige rechtsonzekerheid op dit gebied op te heffen, valt bij het Comité in goede aarde. Zolang er geen duidelijke wetgeving bestaat, zullen sociale en gezondheidsdiensten overmatig aan de mededingingsregels worden onderworpen, ten koste van de speciale opdracht die daarmee wordt vervuld. De hedendaagse mobiliteit van EU-burgers vereist dat wordt toegewerkt naar een recht op toegang tot sociale diensten en gezondheidszorg op het gehele grondgebied van de EU. Daarom moeten de bijzondere kenmerken van de sector worden geëvalueerd, dienen er definities te worden overeengekomen, moeten „gemengde” situaties worden behandeld en dient daarbij naar behoren rekening te worden gehouden met de specifieke eigenschappen van de diverse actoren.

1.28 De Commissie moet bij het uitwerken van haar voorstellen efficiënt met de lokale, regionale en nationale overheden en alle andere belanghebbenden samenwerken, omdat sociale dienstverlening en gezondheidszorg in de meeste lidstaten op solidariteit stoelt en door de hele samenleving wordt gefinancierd.

Sectorgebonden richtlijnen

1.29 In het Witboek staat dat de invloed van de sectorgebonden richtlijnen in 2005 in een verslag zal worden geëvalueerd en dat met het oog op de voor 2006 geplande herziening van die richtlijnen naar een grotere horizontale samenhang zal worden gestreefd. DAEB met een Europese dimensie vallen onder de sectorgebonden richtlijnen van de interne markt (telecommunicatie, postdiensten, stroomvoorziening, gasvoorziening, luchtvervoer, vervoer per spoor en wegvervoer). In die richtlijnen worden de mededingingsregels met openbaardienstverplichtingen geassocieerd. De gevolgen van die richtlijnen moeten om de zoveel tijd, vooruitlopend op de herziening ervan, worden geëvalueerd. Doel van die herziening is de openbaardienstverplichtingen te vervolledigen, meer horizontale samenhang in de openbaardienstverplichtingen van de diverse sectoren te brengen en de regelgeving te verbeteren. Wat andere DAEB betreft (bv. waterdistributie en -voorziening,

afvalverwerking, stadsvervoer en openbare televisie) wordt nog steeds gediscussieerd over de vraag of daarvoor een communautair kader nodig is, en zo ja, op grond van welke juridische overweging moet worden opgetreden (milieubescherming, culturele verscheidenheid, informatievrijheid).

DAB, handel en internationale samenwerking

1.30 Het Comité acht het een goede zaak dat in het Witboek melding wordt gemaakt van de samenwerking met de ontwikkelingslanden om daar kwaliteitsdiensten van algemeen belang te helpen opbouwen. Toegang tot de basisdiensten is een onmisbaar instrument van ontwikkelingssamenwerking. Helaas zijn er noch internationaal overeengekomen beginselen voor DAB, noch billijke financieringsvoorwaarden. Om aan de ontwikkeling van DAB in ontwikkelingslanden mee te werken, moet de EU een beleid voor regionale samenwerking uitstippen waardoor op wereldschaal openbare goederen in het leven kunnen worden geroepen, en wel door een solide regelgevend en institutioneel kader te creëren als stimulans om in basis-DAB te investeren.

1.31 De keuzen die tijdens de internationale onderhandelingen over de handel in diensten met betrekking tot DAB worden gemaakt, moeten echter wel in een uitvoerige openbare discussie worden verduidelijkt. De gedragslijn van de EU, waarvoor is uitgegaan van de toepassing van het beginsel van samenhang tussen de interne regelgeving en de internationale handelsovereenkomsten, heeft er tot dusverre toe geleid dat door de overheid gefinancierde basis-DAB (gezondheidszorg, onderwijs, cultuur) daarvan zijn uitgesloten en dat veel beperkingen zijn opgelegd aan alle door de EU opengestelde sectoren, zonder dat de noodzakelijke zekerheden zijn verkregen.

2. Aanbevelingen

2.1 In dit Witboek, waarin duidelijk wordt gemaakt dat er voor de komende twee jaar nog heel wat werk aan de winkel is, zijn tal van eisen en problemen van de lokale overheden verwerkt. In weerwil daarvan heeft de Commissie over de toekomstige wetsteksten en wijzigingen in de huidige interne markt wetgeving en het mededingingsrecht onvoldoende duidelijkheid geschapen.

2.2 Het Comité neemt kennis van de toezegging van de Commissie om vóór juli 2005 met voorstellen te komen waardoor, in overeenstemming met het Altmark Trans-arrest, zekerheid wordt geboden omtrent de financieringsvoorwaarden van DAB.

2.3 De Commissie zou alle belanghebbende actoren moeten blijven betrekken bij een onderwerp als de mededinging waarvoor voor het eerst informeel overleg is gestart. Dat overleg heeft het Comité in de gelegenheid gesteld om, als het ging om voor de lokale en regionale overheden bijzonder gevoelige vraagstukken, voor die overheden als spreekbuis op te treden (cf. het op 29 september met algemene stemmen goedgekeurde advies CdR 155/2004 fin).

2.4 Communautaire wetgeving moet met zeer strikte inachtneming van het subsidiariteitsbeginsel tot stand komen. Op die manier staat het de lokale overheden vrij zelf te bepalen onder welke voorwaarden zij hun prerogatieven organiseren en uitoefenen, naar gelang van de desbetreffende bepalingen in de nationale wetgeving.

2.5 De verplichting om die beginselen toe te passen, heeft tot gevolg dat de door de lokale overheden gemaakte keuzen met betrekking tot de manier waarop zij hun taken vervullen (nl. om iedere burger, zowel in verstedelijkte als in plattelandsof minder dicht bevolkte gebieden, toegang tot de diensten te bieden), niet opnieuw ter discussie mogen worden gesteld.

2.6 Er kunnen alleen concrete operationele maatregelen worden genomen indien het uitgebreide werkprogramma voor de komende twee jaar (verslagen, besluiten, wetsvoorstellen, studies, mededelingen enz.) volledig wordt uitgevoerd, omdat

het dringend noodzakelijk is om t.a.v. de financieringsvoorwaarden van DAB zekerheid te bieden.

2.7 De toezegging van de Commissie om de procedures voor de beoordeling van de liberalisering in 2005 opnieuw te bekijken in het licht van de standpunten van alle belanghebbenden en van de sociale en milieu-impact daarvan, is prijzenswaardig.

2.8 Het uitgangspunt voor het optreden van de Commissie moet zijn dat de lokale en regionale overheden de vrijheid hebben om zelf te bepalen op welke wijze de door hen wenselijk geachte diensten worden beheerd, hetgeen uitsluit dat de EU bindende wettelijke initiatieven neemt waardoor die vrijheid aan banden wordt gelegd. Er moet een systeem worden opgebouwd waarmee de garantie wordt geboden dat de nationale gegevens van hoge kwaliteit en vergelijkbaar zijn. De huidige evaluatie van de kwaliteit en efficiëntie van de DAB die onder de sectorgebonden richtlijnen vallen, is aan verbetering toe. Voor de DAB die niet onder die richtlijnen vallen, moeten evaluatieverplichtingen worden vastgelegd waarvoor een op de beginselen van onafhankelijkheid, pluralisme en kwaliteit gebaseerde methode dient te worden toegepast. Hoe dan ook mag niet met de liberalisering worden doorgedaan zonder dat de economische, sociale, territoriale en milieu-impact daarvan voortdurend en zorgvuldig wordt geëvalueerd.

Brussel, 23 februari 2005

De voorzitter
van het Comité van de Regio's
Peter STRAUB
